

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Анотация. Розглянуто сутність державного фінансового контролю. Виокремлено особливості державного фінансового контролю у сфері ЗЕД.

Аннотация. Рассмотрена сущность государственного финансового контроля. Выделены особенности государственного финансового контроля в сфере ВЭД.

Annotation. The essence of the state financial control is considered. The state financial control peculiarities in the field of foreign trade are pointed out.

Ключові слова: суб'єкт господарювання, державний фінансовий контроль, ЗЕД.

Зовнішньоекономічна діяльність (ЗЕД) як важлива складова міжнародних економічних відносин зумовлює необхідність удосконалення методів та підходів щодо державного фінансового контролю за її веденням. Це визначається тим, що в умовах сьогодення саме від ефективного державного фінансового контролю ЗЕД залежить прозорість взаємозв'язків між окремими країнами та їх результативність.

Метою даного дослідження є виокремлення та обґрунтування особливостей державного фінансового контролю ЗЕД.

Зазначеним питанням за різних часів займалась велика кількість вчених [1 – 4] та багато інших, але, як свідчать сучасні тенденції державного фінансового контролю ЗЕД, багато теоретичних та практичних аспектів усе ще потребують опрацювання.

До таких недоопрацьованих засад відноситься виокремлення й обґрунтування особливостей державного фінансового контролю ЗЕД.

Особливості державного фінансового контролю ЗЕД полягають у:

явному і неявному обміні інформацією між внутрішнім і зовнішнім середовищем, у якому функціонує певний суб'єкт господарювання;

імпорті формальних і неформальних інститутів, що формують відповідні регуляторні впливи;

прямому та непрямому впливі номінальної і реальної міжнародної економічної інтеграції.

Виходячи з відміченого напрямку дослідження, слід звернути увагу не лише на структурність державного фінансового контролю, що зумовлює необхідність використання цілого арсеналу інструментів для регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а й на можливі реакції суб'єктів господарювання, які знаходяться під дією державного фінансового контролю, тобто ключовим є узагальнення можливих реакцій суб'єктів господарювання щодо дії різноманітних впливів унаслідок упровадження низки інструментів державного фінансового контролю. Інакше кажучи, не менш важливим є узагальнення впливів державного фінансового контролю на рівні окремого суб'єкта господарювання, що може бути розкрито у напрямках реакції на відповідні зовнішні впливи. Відтак виникає питання щодо аналізу зворотних впливів, які варто розглядати у загальній структурі державного фінансового контролю.

Враховуючи те, що державний фінансовий контроль ЗЕД суб'єктів господарювання передбачає доцільним узагальнення таких ключових чинників, як митний контроль, податковий контроль, контроль з боку Державної фінансової інспекції тощо, відповідні реакції також повинні базуватися на означених складових державного фінансового контролю. При цьому за кожною з ключових ознак державного фінансового контролю ЗЕД суб'єктів господарювання необхідно розглядати цілу множину реакцій, які є структурованими за ознаками граничних обмежень відповідного напрямку державного фінансового контролю ЗЕД. Так, наприклад, у разі податкового контролю важливо розглядати реакції суб'єктів господарювання на сталість ведення ЗЕД з погляду різних умов оподаткування такої діяльності або застосованих податкових ставок. Разом з цим ключовим є питання щодо зміни реакції суб'єктів господарювання у разі наближення до граничних значень можливого податкового навантаження.

Проте не менш важливим є розгляд реакції суб'єктів господарювання щодо узагальнення множини впливів з боку різних чинників державного фінансового контролю. При цьому варто розуміти, що така множина чинників може визначати й споріднені впливи. У якості такого спорідненого виникнення впливів унаслідок дії множини чинників державного фінансового контролю ЗЕД можна розглядати, наприклад, сталість позичок у розрізі валюти кредитування, що є досить актуальним у сучасних умовах господарювання.

Отже, загальна система державного фінансового контролю ЗЕД суб'єктів господарювання визначається не лише через множину чинників впливу, а й через множину можливих реакцій на такі впливи. Тоді при розробці методів та підходів щодо державного фінансового контролю ЗЕД суб'єктів господарювання важливо враховувати й відповідну множину реакцій. На думку автора, державний фінансовий контроль не обмежується лише аналізом відповідних впливів з боку його ключових чинників, які визначаються, як правило, державними органами.

Література: 1. Бердар М. М. Впровадження прогресивних методів управління фінансовими ресурсами підприємств у зовнішньоекономічній діяльності / М. М. Бердар // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 5. – С. 31–37. 2. Бровков С. М. Валютно-фінансові механізми в міжнародному бізнесі: світовий досвід та українська практика : монографія / Бровков С.

3. Десятнюк О. М. Моніторинг податкових ризиків: теорія та практика : монографія / О. М. Десятнюк. – Тернопіль : Видавництво ТНЕУ, 2009. – 312 с. 4. Іванова І. І. Державний фінансовий контроль: Парадигми розвитку : монографія / І. Іванова. – К. : Академвидав, 2010. – 168 с. (Серія "Монограф").